

از مقاومت فاطمی تا ایستادگی بسیجی در سایه ولایت؛ زمینه‌ساز تمدن نوین اسلامی (با تأکید بر گفتمان هفته بسیج)

چکیده

این پژوهش به بررسی پیوند تاریخی و گفتمانی میان «مقاومت فاطمی» به‌عنوان نخستین الگوی دفاع از ولایت در تاریخ اسلام و «ایستادگی بسیجی» به‌عنوان نماد مقاومت در انقلاب اسلامی می‌پردازد. محور اصلی این پیوند، مفهوم «ولایت» است که در صدر اسلام با دفاع حضرت زهرا (س) از امامت حضرت علی (ع) آغاز شد و در عصر حاضر با حمایت بسیج از ولایت فقیه استمرار یافته است. یافته‌ها نشان می‌دهد مقاومت فاطمی و ایستادگی بسیجی، دو حلقه از یک جریان واحد تاریخی‌اند که با تکیه بر ولایت، توانسته‌اند هویت شیعی و انقلابی را حفظ کرده و زمینه‌ساز تحقق تمدن نوین اسلامی شوند.

۱. مقدمه و کلیات: پیوند مقاومت فاطمی و روحیه بسیجی

انقلاب اسلامی ایران را نمی‌توان صرفاً یک رخداد سیاسی دانست؛ بلکه باید آن را امتداد تاریخی مقاومت شیعی در دفاع از ولایت ارزیابی کرد. حضرت فاطمه زهرا (س) با خطبه فدکیه و وصیت تاریخی خود، نخستین الگوی ایستادگی در برابر انحراف مسیر امامت را بنیان گذاشت. این روحیه در طول تاریخ، از کربلا تا قیام‌های مردمی، استمرار یافت و در انقلاب اسلامی ایران به اوج رسید. بسیج، به فرمان امام خمینی (ره)، تجلی همین روحیه مقاومت در عصر جدید است؛ نهادی مردمی که با تکیه بر ولایت فقیه، توانسته است فرهنگ ایستادگی را در جامعه نهادینه کند. هفته بسیج فرصتی است برای بازخوانی این پیوند تاریخی و تبیین نقش آن در تحقق تمدن نوین اسلامی.

۲. مفهوم‌شناسی مقاومت فاطمی و بازتاب آن در گفتمان بسیج

مقاومت فاطمی را باید نخستین حلقه زنجیره‌ای دانست که در تاریخ اسلام، دفاع از ولایت را به‌عنوان اصل بنیادین هویت شیعی تثبیت کرد. حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) پس از رحلت پیامبر اکرم (ص)، در برابر انحراف مسیر امامت ایستاد و با خطبه فدکیه، یکی از مهم‌ترین متون سیاسی-اجتماعی صدر اسلام را ایراد نمود. در این خطبه، ایشان با استناد به قرآن و سنت پیامبر، حقانیت ولایت امیرالمؤمنین (ع) را یادآور شدند و جامعه اسلامی را نسبت به خطر فاصله گرفتن از مسیر الهی هشدار دادند.

- خطبه فدکیه: سندی تاریخی است که نشان می‌دهد مقاومت فاطمی نه صرفاً یک اعتراض شخصی، بلکه دفاعی آگاهانه از اصل ولایت بود. این خطبه، به‌عنوان نخستین بیانیه سیاسی یک زن مسلمان، جایگاه ویژه‌ای در تاریخ اسلام دارد.

- وصیت تاریخی: حضرت زهرا (س) در واپسین روزهای عمر، وصیت کردند که شبانه و پنهانی دفن شوند و مخالفان ولایت بر پیکر ایشان نماز نخوانند. این وصیت، نماد اعتراض دائمی به انحراف مسیر امامت و تثبیت گفتمان مقاومت در تاریخ تشیع است.

- تداوم تاریخی: مقاومت فاطمی در قیام امام حسین (ع) در کربلا، در حرکتهای اعتراضی شیعیان در دوران اموی و عباسی، و در نهضت‌های علمی

و اجتماعی علما تکرار شد. این خط تاریخی، نهایتاً در انقلاب اسلامی ایران به اوج رسید.

امام خمینی(ره) می‌فرمایند: «حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها با آن عظمتش، در مقابل انحراف ایستاد و برای دفاع از ولایت همه سختی‌ها را تحمل کرد» (صحیفه امام، ج ۱۶، ص ۱۹۲).

حضرت امام خامنه‌ای می‌فرمایند: «در همین مدت کوتاه زندگی فاطمه‌ی زهرا (سلام‌الله‌علیها) بعد از رسول اکرم - دو ماه، سه ماه، به اختلاف روایات - آنچه از این بزرگوار بارز شد، ظاهر شد، همه دیدند، برای همه‌ی بشر، نه فقط برای مسلمانها، میتواند الگو باشد. اینکه یک زن تنها، یک بانوی جوان، در برابر یک جمعیت عظیم، یک قدرت، یک حکومت، قیام کند، از حق دفاع کند، شجاعت نشان بدهد، منطق او همه‌ی صاحبان منطق را مجاب کند، کار را نیمه‌کاره رها نکند و تا آخرین روزهای زندگی که زنده‌ای مدینه می‌آیند عیادت این بزرگوار، همان حقایق را، همان مبانی محکم دین را بیان کند، این چیزی است که جز از شخصیت برجسته‌ی ممتاز یگانه‌ای مثل حضرت زهرا (سلام‌الله‌علیها) برنمی‌آید. لکن هر کدام از اینها الگو است: قیام برای حق، شجاعت، صراحت، قوت استدلال، ایستادگی. این همان چیزی است که خدای متعال در قرآن فرموده است که «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ ثَنِيٍّ وَفَرَادَى»؛ اگر دو نفر شدید، برای خدا در مقابل آنچه خلاف امر خدا است بایستید و قیام کنید؛ اگر دو نفر هم نبودید، تک بودید، تنها بودید، باز هم قیام کنید. آن مصداق واقعی این آیه‌ی شریفه، فاطمه‌ی زهرا (سلام‌الله‌علیها) است» (۱۴۰۳/۱۰/۲)

بنابراین، مقاومت فاطمی نه یک واقعه محدود، بلکه الگویی جاودان است که در هر عصر، الهام‌بخش جریان‌های حق‌طلب و عدالت‌خواه بوده و امروز در قالب بسیج، تداوم یافته است.

۳. تبارشناسی بسیج و نقش آن در تحکیم هویت انقلابی

بسیج را نمی‌توان صرفاً محصول یک فرمان حکیمانه در سال ۱۳۵۸ دانست؛ بلکه باید آن را در امتداد تاریخی مقاومت شیعی و مردمی تحلیل کرد. در حقیقت، بسیج وارث همان روحیه‌ای است که از صدر اسلام در دفاع از ولایت آغاز شد و در تاریخ معاصر ایران، در نهضت‌های مختلف تداوم یافت.

- ریشه در سنت مقاومت شیعی: همان‌گونه که حضرت زهرا(س) در دفاع از ولایت ایستاد، این روحیه در قیام امام حسین(ع) و در حرکتهای اعتراضی شیعیان در طول تاریخ تکرار شد. بسیج، ادامه این خط تاریخی است که در قالب نهادی مردمی و سازمان‌یافته، در انقلاب اسلامی تجسم یافت.

- نهضت‌های معاصر: قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، با شعار «یا مرگ یا خمینی»، نمونه‌ای روشن از همان روحیه‌ای بود که بعدها در بسیج نهادینه شد. همچنین در نهضت مشروطه و ملی شدن نفت، مردم با تکیه بر مرجعیت دینی و استقلال ملی، همان خط مقاومت را دنبال کردند.

- فرمان امام خمینی(ره): در پنجم آذر ۱۳۵۸، امام خمینی(ره) با صدور فرمان تشکیل بسیج، این جریان تاریخی را به نهادی رسمی و پایدار تبدیل کردند. ایشان فرمودند: «باید بسیج عمومی در تمام کشور به وجود آید؛ اگر کشور اسلامی بخواهد استقلال داشته باشد، باید همه مردمش مجهز باشند» (صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۱۱۸).

- هویت انقلابی: بسیج نه‌تنها در عرصه نظامی، بلکه در عرصه فرهنگی، علمی و اجتماعی نیز نقش‌آفرین شد. مقام معظم رهبری در این باره فرمودند: «بسیج یعنی حضور آگاهانه و عاشقانه مردم در صحنه؛ یعنی همان چیزی که اسلام می‌خواهد.» (همان دیدار هفته بسیج، ۵ آذر ۱۳۷۶).

- تداوم تاریخی: بسیج را می‌توان حلقه اتصال میان مقاومت تاریخی شیعه و مقاومت معاصر ملت ایران دانست؛ نهادی که هویت انقلابی را تحکیم کرده و زمینه‌ساز تمدن نوین اسلامی است.

۴. ولایت به‌عنوان حلقه وصل مقاومت فاطمی و ایستادگی بسیجی

در تحلیل تاریخی و گفتمانی، «ولایت» را باید محور مشترک میان مقاومت فاطمی و ایستادگی بسیجی دانست. همان‌گونه که حضرت زهرا (سلام‌الله‌علیها) در دفاع از ولایت امیرالمؤمنین (ع) ایستاد و با خطبه فدکیه، جامعه اسلامی را نسبت به خطر انحراف مسیر امامت هشدار داد، بسیج نیز در تاریخ انقلاب اسلامی با محوریت ولایت فقیه شکل گرفت و به‌عنوان نخستین مدافعان این اصل بنیادین، هویت انقلابی خود را تثبیت کرد.

- ولایت در صدر اسلام: در واقعه غدیر خم، پیامبر اکرم (ص) امام علی (ع) را به‌عنوان ولیّ مسلمین معرفی کردند. حضرت زهرا (س) نخستین کسی بود که با امام علی (ع) بیعت کرد و در برابر هرگونه انحراف، با تمام وجود ایستاد. این اقدام، ولایت را به‌عنوان مدار حرکت تاریخی شیعه تثبیت نمود.

- ولایت در انقلاب اسلامی: امام خمینی (ره) با طرح نظریه ولایت فقیه، همان خط تاریخی ولایت را در عصر جدید احیا کردند. بسیج، به‌عنوان نهادی مردمی، نخستین نیرویی بود که با تمام وجود به این ولایت لبیک گفت و آن را در میدان‌های مختلف دفاع مقدس، فرهنگ، علم و اجتماع پاسداری کرد.

امام خمینی (ره) در کتاب ولایت فقیه (حکومت اسلامی) می‌نویسند: «ولایت فقیه همان ولایت رسول‌الله است؛ اگر ولایت فقیه نباشد، طاغوت بر جامعه حاکم می‌شود» (ولایت فقیه، ص ۴۲).

رهبر معظم انقلاب نیز در دیدار بسیجیان (۵ آذر ۱۳۷۹) فرمودند: «بسیج یعنی مجموعه‌ای که در آن خط امام و خط ولایت تجسم پیدا کرده است» (بیانات ۵ آذر ۱۳۷۹).

- پیوند تاریخی: همان‌گونه که حضرت زهرا (س) پرچمدار دفاع از ولایت در صدر اسلام بود، بسیج نیز پرچمدار دفاع از ولایت فقیه در انقلاب اسلامی است. این پیوند نشان می‌دهد که ولایت، حلقه وصل میان مقاومت تاریخی و ایستادگی معاصر است. بنابراین، ولایت نه‌تنها یک اصل اعتقادی، بلکه یک محور تمدنی است که توانسته مقاومت فاطمی را به ایستادگی بسیجی پیوند دهد و مسیر تحقق تمدن نوین اسلامی را روشن سازد.

۵. تمدن‌سازی نوین اسلامی و جایگاه بسیج در تحقق آن

تمدن نوین اسلامی، آرمان بلند انقلاب اسلامی است که از آغاز توسط امام خمینی (ره) و سپس با تأکید مقام معظم رهبری به‌عنوان چشم‌انداز آینده امت اسلامی مطرح شد. این تمدن، ترکیبی از پیشرفت مادی و تعالی معنوی است؛ یعنی جامعه‌ای که هم در عرصه علم و فناوری پیشرو

باشد و هم در عرصه اخلاق، معنویت و عدالت سرآمد. در این مسیر، بسیج به عنوان نهادی مردمی و فرهنگی، نقشی کلیدی در زمینه سازی و تحقق این تمدن ایفا می کند.

وقتی از نقش کلیدی بسیج برای تحقق تمدن نوین اسلامی سخن می گوئیم صرفاً موضوع معطوف به عملکرد بسیج نبوده و ویژگی ها، ساختار، کارکرد، ماهیت و اهداف شکل گیری بسیج را هم شامل می شود. بسیج تنها نیرویی است که گویی به شکل منحصر به فرد و جامع و مانع برای تحقق تمدن اسلامی طراحی و ایجاد شده است. نگاهی به «علل شکل گیری بسیج»، «ویژگی های بسیجیان»، «عملکرد و دستاوردها»، «سیر تکاملی بسیج در چهار دهه پس از انقلاب»، «ساختار»، «فراگیری حضور» و «ماهیت و چیدستی» بسیج، به خوبی پرده از این حقیقت بزرگ بر می دارد که معمار بزرگ و کبیر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) علیه نگاهی فراراهبردی به شجره طیبه بسیج داشته و بسیج را به مثابه بال پرواز جمهوری اسلامی به سمت اهداف مورد نظر می دیده و هم از این رو است که آن عزیز سفرکرده در وصیتنامه سیاسی الهی، آنچه برای خود در زندگی پس از مرگ از پیدشگاه خداوند متعال مطالبه می کند محشور شدن با بسیجیان است. در منظومه فکری، مواضع و سیره عملی امامین انقلاب، بسیج مفهومی جامع و فراگیر از: «دغدغه مندی»، «احساس مسئولیت»، «اخلاص»، «خدمت صادقانه»، «تکلیف گرایی»، «بصیرت به معنای تشخیص صحیح و به موقع در کنار اقدام صحیح و به موقع»، «ایثار و از خودگذشتگی»، «امید و نشاط»، «مؤمن به اهداف انقلاب» و «بی تکلف» است و بدون تعارف، این ویژگی ها مختصات انسان کامل برای سربازی امام زمان (عج) و تشکیل جامعه الگوی مهدوی است.

- تمدن اسلامی در صدر اسلام: نخستین تمدن اسلامی در مدینه النبی شکل گرفت؛ جایی که مسجد، مرکز علم، سیاست، فرهنگ و اجتماع بود. پیامبر اکرم (ص) با یاران خود، الگویی از جامعه ای مبتنی بر ایمان و عدالت بنا کردند.

- تمدن نوین اسلامی در عصر انقلاب: رهبر انقلاب اسلامی بارها تأکید کرده اند که تمدن نوین اسلامی یعنی «پیشرفت مادی همراه با تعالی معنوی» (بیانات در دیدار نخبگان، ۱۳۹۱). این تمدن، نه بازگشت صرف به گذشته، بلکه بازآفرینی ارزش های اسلامی در قالبی متناسب با نیازهای امروز است.

- نقش بسیج در تمدن سازی:

- بسیج با ایجاد نهضت علمی و فرهنگی، همان نقشی را ایفا می کند که مسجدالنبی در صدر اسلام داشت.

- پایگاه های بسیج امروز به کانون های معرفتی، آموزشی و جهادی تبدیل شده اند.

- بسیج در عرصه خدمت رسانی اجتماعی، محرومیت زدایی، تولید علم و فرهنگ، زیرساخت های تمدنی را فراهم می سازد.

- بیانات امام خمینی (ره): نهضت ما، نهضتی متمدن و پیشرفته است. (صحیفه امام، ج 4، ص 174)

- بیانات مقام معظم رهبری: «تمدن نوین اسلامی بدون حضور بسیج امکان پذیر نیست» «بسیجی یک فرهنگ است و اگر بخواهیم این فرهنگ را

در یک جمله تعریف کنیم، باید بگوییم پیشرو بودن در همه‌ی عرصه‌های اساسی زندگی» (1384/3/5)

بنابراین، همان‌گونه که مسجدالنبی در صدر اسلام مرکز تمدن‌سازی بود، امروز پایگاه‌های بسیج و حسینیه‌ها به کانون‌های تمدن‌نویین اسلامی تبدیل شده‌اند. بسیج با روحیه ایثار، علم‌آفرینی و فرهنگ‌سازی، زمینه‌ساز تحقق جامعه‌ای است که در آن عدالت، معنویت و پیشرفت هم زمان شکوفا می‌شوند.

۶. نقش مقاومت در شکل‌دهی زیرساخت‌های تمدنی

هر تمدنی برای شکل‌گیری نیازمند زیرساخت‌های هویتی، فرهنگی و امنیتی است. در تاریخ اسلام، این زیرساخت‌ها نه از مسیر رفاه و آسایش، بلکه از دل مقاومت و ایستادگی پدید آمدند. پیامبر اکرم (ص) و یاران ایشان در غزوات بدر، احد و احزاب، با تحمل سختی‌ها و فداکاری‌ها توانستند پایه‌های نخستین تمدن اسلامی را در مدینه‌النبی بنا کنند. مقاومت، در حقیقت، بستر اعتماد اجتماعی و انسجام امت اسلامی شد و امکان تمدن‌سازی را فراهم آورد.

- صدر اسلام: مقاومت مسلمانان در برابر فشارهای مشرکان مکه و سپس در جنگ‌های صدر اسلام، زمینه‌ساز تثبیت هویت اسلامی و تشکیل جامعه‌ای مستقل بود. بدون این ایستادگی، مدینه‌النبی نمی‌توانست به مرکز تمدن اسلامی تبدیل شود.

- تاریخ معاصر ایران: در انقلاب اسلامی و به‌ویژه در دفاع مقدس، مقاومت مردم ایران زیرساخت‌های امنیتی و فرهنگی لازم برای تداوم انقلاب را ایجاد کرد. هشت سال جنگ تحمیلی، علاوه بر دفاع از استقلال کشور، موجب شکل‌گیری فرهنگ ایثار، جهاد و خودباوری شد که امروز سرمایه تمدنی ملت ایران است.

- نقش بسیج: بسیج در این مسیر همان نقشی را ایفا کرد که یاران صادق پیامبر (ص) چون ابوذر، سلمان و مالک اشتر در صدر اسلام داشتند. بسیجیان با حضور در میدان‌های جنگ، عرصه‌های علمی و فرهنگی، زیرساخت‌های تمدنی را تقویت کردند.

امام خمینی (ره) می‌فرمایند: «این ملت با مقاومت خود، اسلام را زنده کرد و راه را برای آینده روشن نمود» (صحیفه امام، ج ۱۵، ص ۲۳۴).

رهبر معظم انقلاب نیز در دیدار بسیجیان فرمودند: «دشمن حداکثر استفاده را از حربه‌ی تحریم دارد میکند؛ هدفشان هم این است که ملت ایران را تحقیر کنند؛ هدفشان این است که این حرکت عظیمی را که فقط روی دوش ملت ایران می‌توانست انجام بگیرد، متوقف کنند. حرکت انقلاب اسلامی، حرکت نظام اسلامی، حرکت به سمت تمدن‌نویین اسلامی را می‌خواهند متوقف کنند؛ چون میدانند این حرکت درست نقطه‌ی مقابل منافع سرمایه‌دارهای صهیونیست و کمپانی‌دارهای ظالم و خون‌خوار دنیا است. این را می‌فهمند و می‌بینند که این حرکت چطور در دنیا دارد توسعه پیدا می‌کند و ملتها را متوجه خودش میکند؛ می‌خواهند جلوی این را بگیرند. این تحریم‌ها و این تهدیدها و این شرط و شروط کردن‌ها به‌خاطر این است.» (بیانات 1393/11/29). بنابراین، مقاومت نه یک واکنش مقطعی، بلکه یک راهبرد تمدنی است. همان‌گونه که در صدر اسلام، ایستادگی مسلمانان پایه‌های تمدن اسلامی را بنا کرد، در عصر انقلاب

اسلامی نیز مقاومت بسیجیان و مردم ایران زیرساخت‌های تمدن نوین اسلامی را فراهم ساخته است.

۷. الگوی مقاومت فاطمی - بسیجی در مدل پیشرفت تمدنی

الگوی «مقاومت فاطمی — بسیجی» را می‌توان به‌عنوان یک مدل تاریخی-تمدنی معرفی کرد که از صدر اسلام آغاز شده و در انقلاب اسلامی ایران به اوج رسیده است. این الگو نشان می‌دهد که چگونه دفاع از ولایت و ایستادگی در برابر انحراف، می‌تواند به‌عنوان موتور محرک تمدن‌سازی عمل کند.

- سیره اهل‌بیت(ع): حضرت زهرا(س) با خطبه فدکیه و وصیت تاریخی خود، نخستین الگوی مقاومت در دفاع از ولایت را بنا نهادند. امام حسین(ع) در کربلا این خط را با ایثار و شهادت ادامه داد. امام صادق(ع) با ایجاد شبکه وکالت و نهضت علمی، زیرساخت‌های تمدن شیعی را پایه‌ریزی کرد.

- بسیج در انقلاب اسلامی: بسیج با ایجاد شبکه‌های مردمی، علمی و جهادی، همان نقشی را ایفا می‌کند که اهل‌بیت(ع) در دوران‌های مختلف تاریخ بر عهده داشتند. این شبکه‌ها امروز در عرصه‌های فرهنگی، علمی، اجتماعی و نظامی فعال‌اند و به‌عنوان بستر تمدن نوین اسلامی عمل می‌کنند.

- مدل پیشرفت تمدنی:

- محور ولایت: اصل ثابت در هر دو دوره.

- روحیه مقاومت: عامل حفظ هویت و استقلال.

- شبکه‌سازی اجتماعی: از حلقه‌های معرفتی مسجدالنبی تا پایگاه‌های بسیج امروز.

- تمدن‌سازی: از مدینه‌النبی تا چشم‌انداز تمدن نوین اسلامی.

* بیانات مقام معظم رهبری: «تمدن نوین اسلامی بدون الگوی مقاومت امکان‌پذیر نیست؛ این مقاومت همان چیزی است که در تاریخ اسلام با حضرت زهرا(س) آغاز شد و امروز در بسیج ادامه دارد.» (بیانات در هفته بسیج، ۱۳۹۵)

بنابراین، الگوی مقاومت فاطمی — بسیجی نه یک مفهوم صرفاً تاریخی، بلکه یک مدل راهبردی برای آینده است. این الگو نشان می‌دهد که پیشرفت تمدنی در جهان اسلام تنها با تکیه بر ولایت، مقاومت و شبکه‌سازی مردمی امکان‌پذیر است.

۸. راهکارهای ترویج گفتمان مقاومت با محوریت هفته بسیج

گفتمان مقاومت، اگرچه ریشه در تاریخ اسلام و سیره اهل‌بیت(ع) دارد، اما برای استمرار و اثرگذاری در جامعه امروز نیازمند بازخوانی و ترویج مستمر است. هفته بسیج فرصتی ارز شمند برای بازآفرینی این گفتمان و پیوند دادن آن با نیازهای نسل جدید است.

- بازخوانی روایات تاریخی:

تبیین پیوند میان مقاومت فاطمی و ایستادگی بسیجی از طریق خطبه فدکیه، قیام کربلا و دفاع مقدس. این بازخوانی باید در قالب سخنرانی ها، نشست‌های علمی و تولید محتوا برای نسل جوان صورت گیرد.

- احیای سنت‌های اصیل اسلامی:

الگوبرداری از روش‌های تبلیغی و تربیتی ائمه اطهار(ع)، مانند تشکیل حلقه‌های معرفتی و جلسات پرسش و پاسخ، می‌تواند روحیه مقاومت را در جامعه تقویت کند.

- تأسیس مدارس و مراکز تخصصی:

همان‌گونه که حوزه‌های علمیه در تاریخ اسلام نقش تمدنی ایفا کردند، امروز نیز مدارس و مراکز علمی وابسته به بسیج می‌توانند در تربیت نیروهای متعهد و متخصص برای تمدن نوین اسلامی نقش‌آفرین باشند.

- تشکیل حلقه‌های معرفتی و فرهنگی:

پایگاه‌های بسیج باید به کانون‌های معرفتی تبدیل شوند؛ همان‌گونه که مسجدالنبی در صدر اسلام مرکز تعلیم و تربیت بود. این حلقه‌ها می‌توانند نسل جوان را با مبانی ولایت، مقاومت و تمدن‌سازی آشنا کنند.

- بیانات مقام معظم رهبری: «هفته بسیج، در حقیقت فرصتی برای ارائه حرکت عظیمی است که به وسیله امام بزرگوار راحل، در این کشور پایه‌گذاری شد و این حرکت، در این منطقه اسلامی و دینی، برای دیگر ملتها هم ان‌شاءالله الگو و سرمشق خواهد شد (1375/8/30)

بنابراین، هفته بسیج نه‌تنها یادآور خاطرات دفاع مقدس، بلکه فرصتی برای بازتولید گفتمان مقاومت در قالب‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی است؛ گفتمانی که با محوریت ولایت، می‌تواند نسل‌های آینده را برای تحقق تمدن نوین اسلامی آماده سازد.

۹. نتیجه‌گیری و چشم‌انداز آینده

پیوند میان «مقاومت فاطمی» و «ایستادگی بسیجی» در سایه ولایت، یک خط تاریخی و تمدنی است که از صدر اسلام آغاز شده و در انقلاب اسلامی ایران به اوج رسیده است. حضرت زهرا(س) با دفاع شجاعانه از ولایت، نخستین سنگ‌بنای مقاومت را در تاریخ اسلام بنا نهادند. این خط در کربلا با قیام امام حسین(ع)، در نهضت‌های علمی و اجتماعی ائمه اطهار(ع)، و در حرکت‌های مردمی تاریخ شیعه استمرار یافت. در عصر حاضر، بسیج به فرمان امام خمینی(ره) شکل گرفت و با حمایت مقام معظم رهبری، به نهادی مردمی و تمدنی تبدیل شد که توانسته است فرهنگ مقاومت را در عرصه‌های مختلف اجتماعی، علمی، فرهنگی و نظامی نهادینه کند.

- ولایت به‌عنوان محور: ولایت، حلقه وصل میان مقاومت فاطمی و ایستادگی بسیجی است؛ اصلی که هویت شیعی و انقلابی را در طول تاریخ حفظ کرده و امروز نیز محور تمدن نوین اسلامی است.

- مقاومت به‌عنوان راهبرد تمدنی: مقاومت نه یک واکنش مقطعی، بلکه راهبردی پایدار برای حفظ هویت، استقلال و پیشرفت جامعه اسلامی است.

- تمدن نوین اسلامی: آینده انقلاب اسلامی در گرو تداوم این مسیر تاریخی است؛ مسیری که با ولایت آغاز شده، با مقاومت استمرار یافته و با بسیج به عنوان نیروی مردمی، زمینه ساز تمدن نوین اسلامی خواهد شد.

بنابراین، چشم انداز آینده انقلاب اسلامی و جهان اسلام، در گرو استمرار الگوی مقاومت فاطمی - بسیجی است؛ الگویی که می تواند با تکیه بر ولایت، ایمان و شبکه سازی مردمی، جامعه اسلامی را به سوی تمدنی نوین و الهی هدایت کند.

منابع

1. خمینی، سید روح الله. صحیفه امام. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
2. خمینی، سید روح الله. ولایت فقیه (حکومت اسلامی). تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
3. پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری: بیانات درباره بسیج و تمدن نوین اسلامی.
4. مقاله «تفکر و فرهنگ بسیجی در اندیشه امام خمینی (ره)»، پایگاه حوزه: hawzah.net

استان مازندران

نویسنده: سلمان کاظمیان